

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 7 lutego 2017 r. Sąd Rejonowy w S. po rozpoznaniu sprawy z wniosku I. W. przy udziale J. W. o podział majątku wspólnego (sygn. akt I Ns 598/15):

I. ustalił, że w skład majątku wspólnego wnioskodawcy I. W. i uczestniczki postępowania J. W. wchodzi:

1. kwota 1.177,50 zł [jeden tysiąc sto siedemdziesiąt siedem złotych pięćdziesiąt groszy] zgromadzona na rachunku bankowym prowadzonym przez P.- (...) Bank Spółdzielczy numer (...)
2. ciągnik U. nr rej. (...) nr silnika 369 416 nr podwozia (...) wyprodukowany w 1979 r. o wartości 8.500 zł
3. pług do orania o wartości 400 zł
4. opryskiwacz do zboża o wartości 300 zł
5. piła motorowa S. wyprodukowana w 2012 r. o wartości 700 zł
6. tapczan i dwa fotele o wartości 400 zł
7. telewizor o wartości 850 zł
8. meble kuchenne o wartości 750 zł
9. łóżko z dwiema szafkami o wartości 350 zł
10. piec centralnego ogrzewania o wartości 1.400 zł
11. zamrażarka o wartości 800 zł
12. piła stacjonarna do cięcia drewna o wartości 500 zł
13. sprężarka do pompowania kół o wartości 500 zł;

II. dokonał podziału majątku wspólnego wnioskodawcy I. W. i uczestniczki postępowania J. W. w ten sposób, że:

a. na wyłączną własność wnioskodawcy I. W. przyznał:

2. ciągnik U. nr rej. (...) nr silnika 369 416 nr podwozia (...) wyprodukowany w 1979 r. o wartości 8.500 zł
3. pług do orania o wartości 400 zł
4. opryskiwacz do zboża o wartości 300 zł
5. piła motorowa S. wyprodukowana w 2012 r. o wartości 700 zł;

b. na wyłączną własność uczestniczki postępowania J. W. przyznał:

1. kwotę 1.177,50 zł zgromadzona na rachunku bankowym prowadzonym przez P.- (...) Bank Spółdzielczy
2. tapczan i dwa fotele o wartości 400 zł
3. telewizor o wartości 850 zł
4. meble kuchenne o wartości 750 zł

5. łóżko z dwiema szafkami o wartości 350 zł
6. piec centralnego ogrzewania o wartości 1.400 zł
7. zamrażarkę o wartości 800 zł
8. piłę stacjonarną do cięcia drewna o wartości 500 zł
9. sprężarkę do pompowania kół o wartości 500 zł;

III. oddalił wniosek w zakresie rozliczenia spłaty wspólnych długów z majątku osobistego wnioskodawcy I. W.;

IV. oddalił wniosek w zakresie rozliczenia spłaty długów osobistych wnioskodawcy I. W. z majątku wspólnego;

V. zasądził od wnioskodawcy I. W. na rzecz uczestniczki postępowania J. W. kwotę 1.586,26 zł tytułem spłaty płatną w terminie sześciu miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w razie opóźnienia w płatności;

VI. zasądził od uczestniczki postępowania J. W. na rzecz wnioskodawcy I. W. kwotę 500 zł zwrotu kosztów postępowania ustalając, iż w pozostałym zakresie każdy z uczestników postępowania ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

Sąd Rejonowy oparł powyższe rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych:

J. W. i I. W. zawarli związek małżeński w dniu 14 listopada 1992 r. przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w P., zapisany w księdze małżeństw z numerem (...).

Wyrokiem z dnia 14 października 2014 r. w sprawie o sygn. akt X RC 2299/13 Sąd Okręgowy w Szczecinie rozwiązał przez rozwód małżeństwo I. W. i J. J. (1) z winy I. W.. Sąd orzekł eksmisję I. W. z domu położonego w B. przy ulicy (...). Orzeczenie to uprawomocniło się w dniu 5 listopada 2014 r.

Uczestnicy postępowania nie zawierali umów majątkowych małżeńskich.

W dniu 12 lipca 1996 r. I. W. sprzedał L. S. za cenę 1.800 zł nieruchomość zabudowaną o łącznej powierzchni 6,514 ha wchodzącą w skład jego majątku osobistego.

W dniu 18 stycznia 2001 r. I. W. sprzedał U. W. gospodarstwo rolne o powierzchni 3,29ha za cenę 8.225 zł wchodzące w skład jego majątku osobistego.

W dniu 29 grudnia 2005 r. I. W. sprzedał K. S. i G. S. działkę o obszarze 0,15 ha, na której posadowiony był budynek mieszkalny i inne budynki gospodarcze za cenę 105 000 zł, wchodzące w skład majątku osobistego. Środki ze wskazanej sprzedaży wpłynęły na konto uczestniczki postępowania J. W..

W dniu 2 lutego 2010 r. I. W. sprzedał M. Z. i W. Z. nieruchomość rolną o powierzchni 1,73 ha za cenę 34.600 zł, wchodzącą w skład jego majątku osobistego. Środki uzyskane z powyższej sprzedaży zostały zajęte w postępowaniu egzekucyjnym.

J. i I. W. otrzymywali indywidualne decyzje podatkowe. W ewidencji widniało gospodarstwo (...). Areał gruntów I. W. w 1992 r. wynosił 6,51 ha. Odnotowano następujące zmiany na koncie podatkowym I. W. – 1996 r. sprzedaż gruntów o powierzchni 1,34 ha, 1996 r. wzięcie w dzierżawę gruntów o powierzchni 2,74 ha, 1998 r. oddanie dzierżawy gruntów o powierzchni 2,74 ha, 2001 r. sprzedaż gruntów o powierzchni 3,29 ha, 2005 r. sprzedaż gruntów o powierzchni 0,15 ha, 2010 r. sprzedaż gruntów o powierzchni 1,73 ha.

Po zawarciu związku małżeńskiego strony zamieszkały razem w nieruchomości należącej do J. W.. I. W. posiadał gospodarstwo rolne po swoich rodzicach, które stopniowo sprzedał, z uzyskanych środków dokonując remontu nieruchomości uczestniczki.

J. W. uczestniczyła w spłacie zobowiązania alimentacyjnego I. W., nigdy nie zabiegając o zwrot środków na to przeznaczonych.

W trakcie trwania związku małżeńskiego strony zakupiły ciągnik w 2003 r. za łączną kwotę około 4.500 zł, uzyskaną ze sprzedaży cyklopa 2.800 zł, rozrzutnika 1.000 zł i ciągnika 1.500 zł – które należały do rodziców I. W..

Strony zaciągnęły wspólnie kredyt w 2003 r., który został spłacony ze środków uzyskanych z prowadzonego gospodarstwa rolnego.

W trakcie trwania związku małżeńskiego zostało spłacone zadłużenie J. W. znajdujące się na rachunku Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Przed wszczęciem postępowania wnioskodawca i uczestniczka postępowania doszli do porozumienia w zakresie podziału majątku obejmującego samochód osobowy, ustalając, że samochód osobowy marki F. (...) o numerze rejestracyjnym (...) zostanie przyznany na własność I. W., zaś samochód osobowy marki C. (...) o numerze rejestracyjnym (...) zostanie przyznany na własność uczestniczce postępowania. Strony ustaliły, że nie będą z tego tytułu dokonywać spłat i dopłat.

Rachunek bieżący prowadzony dla I. W. o nr (...) został otwarty dnia 2 listopada 2001 r. i zamknięty 1 stycznia 2006 r.

Z rachunku przekazywane były kwoty spłaty zajęcia w sprawie egzekucyjnej o sygn. akt KMP 168/96 w okresie od lutego 2006 r. do marca 2009 r. w łącznej kwocie 29.950 zł.

Strony w trakcie trwania związku małżeńskiego wspólnie spłacały długi alimentacyjne I. W., w tym 17.000 zł dla Funduszu Alimentacyjnego na co I. W. środki przekazała J. W. nie żądając wówczas ich zwrotu lub rozliczenia.

W toku egzekucji prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sadzie Rejonowym w S. M. O. o sygn. akt KMP 168/96 na rzecz wierzyciela A. W. przekazano 25.534,08 zł, na rzecz Skarbu Państwa funduszu alimentacyjnego w likwidacji przekazano 2.427,00 zł, tytułem opłaty egzekucyjnej zaksięgowano 4.683,26 zł.

W toku egzekucji prowadzonej przez Komornika S. przy Sadzie Rejonowym w S. M. O. o sygn. akt KMP 168/96 wyegzekwowano od dłużnika I. W. łączną kwotę 35.239,19 zł.

Zobowiązanie za środki ochrony roślin zakupione w 2006 r. do prowadzenia wspólnie gospodarstwa rolnego przez małżonków, wynikające z roszczenia (...) Sp. z o.o. zostało spłacone w trakcie trwania związku małżeńskiego.

I. W. podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników jako płatnik na swoim koncie (...) do 31 grudnia 2005 r. i na ten dzień nie posiadał zadłużenia z tytułu składek.

J. W. jako płatnik na swoim koncie (...) posiadała zadłużenie na dzień 31 grudnia 2005 r. w kwocie 6.432,70 zł. Od 1 stycznia 2006 r. na wniosek I. W. małżonkowie podlegali dalszemu ubezpieczeniu na wspólnym koncie (...) należącym do J. W., a płatnikiem obydwu składek stała się J. W.. W dniach 4 i 6 stycznia 2006 r. na konto dokonano wpłaty całości zadłużenia.

W skład majątku wspólnego J. W. i I. W. wchodzi kwota 1.177,50 zł zgromadzona na rachunku bankowym prowadzonym przez P.- (...) Bank Spółdzielczy numer (...), ciągnik U. nr rej. (...) nr silnika 369 416 nr podwozia (...) wyprodukowany w 1979 r. o wartości 8.500 zł, pług do orania o wartości 400 zł, opryskiwacz do zboża o wartości 300 zł, piła motorowa S. wyprodukowana w 2012 r. o wartości 700 zł, tapczan i dwa fotele o wartości 400 zł, telewizor o wartości 850 zł, meble kuchenne o wartości 750 zł, łóżko z dwiema szafkami o wartości 350 zł, piec centralnego

ogrzewania o wartości 1.400 zł, zamrażarka o wartości 800 zł, piła stacjonarna do cięcia drewna o wartości 500 zł, sprężarka do pompowania kół o wartości 500 zł.

Wskazane składniki majątkowe uczestnicy nabyli w czasie trwania ustawowej wspólności majątkowej.

Oboje małżonkowie mają równe udziały w majątku wspólnym.

W posiadaniu I. W. pozostaje ciągnik U., pług, opryskiwacz do zboża, opylacz do ziemniaków, piła motorowa. W posiadaniu J. W. pozostaje wyposażenie nieruchomości takie jak tapczan, dwa fotele, telewizor, łóżko do sypialni, dwie szafki, meble kuchenne, piec centralnego ogrzewania, zamrażarka oraz piła stacjonarna do cięcia drzewa, sprężarka do pompowania kół.

Sąd Rejonowy ustalił stan faktyczny na podstawie zeznań stron i świadków oraz przedłożonych dokumentów. Okoliczność w zasadzie nie były sporne. Część okoliczności, na które powoływały się strony, choć Sąd dał wiarę wszystkim świadkom okazały się niemożliwe do ustalenia na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. W ocenie Sądu zeznania stron i świadków są ze sobą spójne i korespondują ze sobą. Czym innym jest kwestia, czy strony były w stanie w oparciu o treść zeznań naprowadzonych przez siebie świadków wykazać okoliczności na które się powoływały. Dokumenty Sąd uznał za wiarygodne i znajdujące potwierdzenie w zeznaniach świadków oraz stron.

Sąd Rejonowy zaaprobował stanowiska stron odnośnie składu i ostatecznie ustalonej wartości majątku wspólnego.

Sąd Rejonowy wskazał, że w niniejszej sprawie jako przynależność do majątku wspólnego wnioskodawczyni i uczestnika postępowania ustalono kwotę 1.177,50 zł zgromadzoną na rachunku bankowym prowadzonym przez P.- (...) Bank Spółdzielczy numer (...), ciągnik U. nr rej. (...) nr silnika 369 416 nr podwozia (...) wyprodukowany w 1979 r. o wartości 8.500 zł, pług do orania o wartości 400 zł, opryskiwacz do zboża o wartości 300 zł, piła motorowa S. wyprodukowana w 2012 r. o wartości 700 zł, tapczan i dwa fotele o wartości 400 zł, telewizor o wartości 850 zł, meble kuchenne o wartości 750 zł, łóżko z dwiema szafkami o wartości 350 zł, piec centralnego ogrzewania o wartości 1.400 zł, zamrażarka o wartości 800 zł, piła stacjonarna do cięcia drewna o wartości 500 zł, sprężarka do pompowania kół o wartości 500 zł.

Sąd Rejonowy nie znalazł w sprawie podstaw dla rozliczenia spłaty wspólnych długów z majątku osobistego wnioskodawcy I. W. oraz długów osobistych I. W. z majątku wspólnego.

W odniesieniu do powyższego Sąd Rejonowy wskazał, iż z dniem zawarcia przez J. W. i I. W. małżeństwa powstała między nimi ustawowa wspólność majątkowa, w której mieli równe udziały. Wspólność majątkowa stron trwała od 14 listopada 1992 r. do 5 listopada 2014 r. Strony w czasie małżeństwa po równo dzieliły się wydatkami. Każde z nich osiągało dochody, które wchodziły w skład majątku wspólnego. Z tegoż majątku wspólnego poczynione zostały – w czasie trwania wspólności ustawowej – nakłady zużyte w celu zaspokojenia potrzeb rodziny, które nie zwiększyły wartości majątku w chwili ustania wspólności. Nie ulega wątpliwości, iż jak podaje sama uczestniczka, zobowiązania alimentacyjne I. W. były regulowane również z majątku wspólnego, a jeśli chodzi o uregulowanie przez J. W. powyższych zobowiązań z jej majątku osobistego, Sąd uznał, że uczestniczka dokonywała tego dobrowolnie, wiedząc na co środki są przeznaczane, również uczestniczka nigdy nie zwracała się do wnioskodawcy o ich zwrot. Tak samo wnioskodawca przekazując kwoty uzyskane ze sprzedaży gospodarstwa rolnego wchodzącego w skład jego majątku osobistego, zaspokajał potrzeby rodziny, a na chwilę ustania wspólności nakłady te nie zwiększyły wartości majątku osobistego uczestniczki, przynajmniej powyższe zdaniem Sądu nie zostało wykazane.

Sąd Rejonowy uznał, za niewykazane okoliczności, na których opierane były powyższe roszczenia.

Nadto Sąd Rejonowy wskazał, że kredyt wspólnie zaciągnięty spłacony został w okresie małżeństwa, a wnioskodawca nie wykazał, iż na spłatę przeznaczone zostały akurat pieniądze pochodzące ze sprzedaży składników jego majątku osobistego, co więcej nawet brak jest koincydencji czasowej pomiędzy spłatą rat kredytu a uzyskaniem kwot ze

sprzedaży nieruchomości. Podobnie nie zostało wykazane, aby należności w KRUS zostały spłacone akurat z majątku osobistego wnioskodawcy.

Sąd Rejonowy wskazał również, że przy dokonywaniu podziału majątku wspólnego nie uwzględnia się tych wspólnych składników majątkowych, które w czasie trwania wspólności ustawowej lub po jej ustaniu zostały zużyte zgodnie z prawem (art. 36 - 40 k.r.o. i art. 42 k.r.o.), natomiast uwzględnia się, ale tylko w ramach rozliczeń, tj. rachunkowo, składniki majątkowe, które zostały bezprawnie zbyte, zniszczone zużyte lub roztrwonione przez jedno z małżonków. W tym wypadku, przy podziale majątku wspólnego ich wartość podlega zaliczeniu na poczet udziału przypadającego drugiemu małżonkowi. Każdy z małżonków może korzystać ze zgromadzonych w okresie małżeństwa środków finansowych, jednak należy pamiętać, że rozliczeniu nie podlegają jedynie te, które zostały wydane na zaspokojenie usprawiedliwionych własnych potrzeb, do wykazania czego zobowiązana jest ta strona postępowania, która pieniądze zużyła. Sąd nie poczynił w sprawie ustaleń, które umożliwiałyby ocenę wydatkowania środków jako nieusprawiedliwionych bądź bezprawnych. Odnosząc się do wydatkowania kwot na zobowiązania alimentacyjne I. W. Sąd Rejonowy uznał działania wnioskodawcy za usprawiedliwione i środki w tej kwocie za zużyte w sposób zgodny z prawem, a w konsekwencji wyłączone spod obowiązku rozliczenia się z wnioskodawczynią, albowiem sama wnioskodawczyni wskazywała, że środki te za jej zgodną były przeznaczane na pokrycie zobowiązania i nigdy nie wносиła co do nich roszczenia ich zwrot lub rozliczenie.

Odnosząc się do spłaty zobowiązań Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Sąd Rejonowy miał na uwadze, iż w trakcie trwania związku małżeńskiego uczestników doszło do spłaty powyższego zobowiązania jednak wnioskodawca nie przedstawił dowodów, które wskazywałyby z jakie źródła doszło do spłaty oraz kto jej dokonał.

Mając na uwadze powyższe Sąd oddalił wniosek w zakresie rozliczenia spłaty wspólnych długów z majątku osobistego I. W. oraz w zakresie rozliczenia spłaty długów osobistych wnioskodawcy I. W. z majątku wspólnego, co znalazło odzwierciedlenie w pkt. III i IV sentencji postanowienia.

Mając na uwadze, że preferowanym sposobem wyjścia ze wspólności jest podział fizyczny rzeczy, jak również nie znajdując podstaw dla podważania zgodnej woli stron dotyczącej przyznania nieruchomości wymienionych w punkcie II a na wyłączną własność wnioskodawcy oraz nieruchomości wymienionych w punkcie II b na wyłączną własność uczestniczki Sąd orzekł, jak w pkt. II postanowienia. Sąd uznał, iż wnioskodawca wykazał, iż jest w stanie spełnić zobowiązanie tytułem spłaty udziału uczestniczki w nieruchomościach i środkach pieniężnych wchodzących w skład majątku wspólnego.

W celu wyrównania udziałów stron w majątku wspólnym, Sąd zasądził od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki postępowania tytułem wyrównania udziałów w majątku wspólnym kwotę 1.586,26 zł. Po ustaleniu wartości wszystkich składników wchodzących w skład majątku wspólnego stron Sąd ustalił wartość majątku na kwotę 16.627,50 zł, z czego udział 1/2 części to 8.313,75 zł. Składniki przyznane na własność wnioskodawcy opiewają na łączną kwotę 9.900 zł natomiast składniki przyznane na własność uczestniczki postępowania na łączną kwotę 6.727,50, w związku z czym uczestniczce należy się spłata 1.586,26 zł, co znalazło odzwierciedlenie w punkcie V sentencji postanowienia.

O kosztach postępowania Sąd Rejonowy orzekł w pkt. VI postanowienia na podstawie art. 520 § 1 i 2 k.p.c. uznając, iż skoro koszty tegoż postępowania winny w równym stopniu obciążyć każdego z byłych małżonków to każdy z nich winien ponieść we własnym zakresie koszty zastępstwa procesowego, a nadto uczestniczka winna zwrócić wnioskodawcy połowę opłaty uiszczonej od wniosku.

Apelację od powyższego postanowienia wywiódła uczestniczka zaskarżając je w części, tj. w zakresie pkt IV i VI oraz zarzucając mu naruszenie prawa procesowego i materialnego, tj. art. 567 § 1 k.p.c. w zw. z art. 45 § 1 i 3 k.r.o. przez ich nieuzasadnione niezastosowanie i w konsekwencji uznanie, że uczestniczka postępowania „nie wykazała”, że z majątku wspólnego została dokonana spłata długów osobistych wnioskodawcy, podczas gdy uczestniczka postępowania tę okoliczność wykazała, przedłożyła odpowiednie udokumentowanie, a jednocześnie Sąd ustalił sumę wyegzekwowaną

w toku postępowania egzekucyjnego przeciwko wnioskodawcy z tytułu jego zobowiązań alimentacyjnych w sprawie oznaczonej sygn. akt KM 168/96 na kwotę 35.239,19 zł.

W uzasadnieniu powyższego zarzutu uczestniczka wskazała, że zobowiązania alimentacyjne wnioskodawcy były wyłącznie jego długami osobistymi, ich spłacenie nie służyło zaspokojeniu potrzeb rodziny (w rozumieniu jego i uczestniczki postępowania), środki finansowe ze sprzedaży gospodarstwa rolnego z kolei m.in. zostały spożytkowane na potrzeby tej rodziny (budowę domu), zaś w sprawie o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami sąd ustala wartość nakładów poczynionych z majątku wspólnego na majątek osobisty jednego z małżonków z urzędu bez względu na inicjatywę dowodową uczestników postępowania, a tym samym nie można uznać, że uczestniczka postępowania „nie wykazała” powyższej okoliczności.

W oparciu o powyższe uczestniczka wniosła o uchylenie postanowienia Sądu Rejonowego wydanego w niniejszej sprawie w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania oraz orzeczenia w przedmiocie zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych na podstawie art. 520 § 2 lub 3 k.p.c., ewentualnie o zmianę postanowienia w zaskarżonej części i zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki postępowania kwoty 17.619,59 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia następnego po doręczeniu mu pisma procesowego wnioskodawczyni zawierającego żądanie w tym zakresie oraz o zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki postępowania zwrotu kosztów postępowania za obie instancje według norm przepisanych na podstawie art. 520 § 2 lub 3 k.p.c.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja uczestniczki okazała się bezzasadna.

Wstępnie zaznaczenia wymaga, że Sąd I instancji w sposób prawidłowy zgromadził w sprawie materiał dowodowy i w dalszej kolejności dokonał właściwej jego oceny. W konsekwencji ustalił stan faktyczny odpowiadający treści tych dowodów. Stąd też Sąd Okręgowy w takim zakresie przyjął go za własny. W sytuacji bowiem, gdy sąd odwoławczy orzeka na podstawie materiału zgromadzonego w postępowaniu w pierwszej instancji nie musi powtarzać dokonanych ustaleń, gdyż wystarczy stwierdzenie, że przyjmuje je za własne (por. np. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 1935 r., C III 680/34. Zb. Urz. 1936, poz. 379, z dnia 14 lutego 1938 r., C II 21172/37 Przegląd Sądowy 1938, poz. 380 i z dnia 10 listopada 1998 r., III CKN 792/98, OSNC 1999, Nr 4, poz. 83).

Zgodnie z art. 567 § 1 k.p.c., postanowienie o podziale majątku wspólnego poza rozstrzygnięciem o podziale praw i rzeczy wchodzących w skład majątku wspólnego i ustaleniem nierównych udziałów małżonków w majątku wspólnym, może obejmować także orzeczenie o tym jakie wydatki, nakłady i inne świadczenia z majątku wspólnego na rzecz majątku osobistego lub odwrotnie podlegają zwrotowi. Rozpoznanie roszczeń z tytułu zwrotu nakładów z majątku wspólnego na majątek osobisty małżonka następuje na wniosek tego małżonka, który powinien odpowiadać wymaganiom zawartym w art. 187 § 1 pkt 1 w związku z art. 13 § 2 k.p.c. Do rozpatrzenia tego żądania mają zastosowanie przepisy postępowania procesowego, czego konsekwencją jest także obowiązek rozstrzygnięcia przez sąd o całości tak zgłoszonego żądania w sposób pozytywny lub negatywny. Zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c., który poprzez art. 13 § 2 k.p.c. znajduje odpowiednie zastosowanie w postępowaniu nieprocesowym, sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego. Przepis ten statuuje zasadę swobodnej oceny dowodów.

W rozpoznawanej sprawie uczestniczka postępowania wniosła o rozliczenie spłaty długów osobistych wnioskodawcy I. W. z majątku wspólnego. Jako podstawę prawną takiego rozliczenia uczestniczka wskazywała przepis art. 45 k.r.o., zgodnie z którym „Każdy z małżonków powinien zwrócić wydatki i nakłady poczynione z majątku wspólnego na jego majątek osobisty, z wyjątkiem wydatków i nakładów koniecznych na przedmioty majątkowe przynoszące dochód. Może żądać zwrotu wydatków i nakładów, które poczynił ze swojego majątku osobistego na majątek wspólny. Nie można żądać zwrotu wydatków i nakładów zużytych w celu zaspokojenia potrzeb rodziny, chyba że zwiększyły wartość majątku w chwili ustania wspólności” (§ 1).

Pojęcie nakładów i wydatków, o których mowa w art. 45 k.r.o., zdefiniował Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z 15.09.2004 r., III CZP 46/04, OSNC 2005/9, poz. 152, stwierdzając, że obejmują one „wszystkie przysporzenia na rzecz jednej masy majątkowej, dokonane z uszczerbkiem dla drugiej masy majątkowej”. Również w uzasadnieniu postanowienia z dnia 2.10.2008 r., II CSK 203/08, LEX nr 548801, Sąd Najwyższy wskazał, że: „kodeks rodzinny i opiekuńczy posługując się w art. 45 pojęciami «nakładów» i «wydatków» nie określa ich desygnatów. W piśmiennictwie przyjmuje się, że nakłady i wydatki w rozumieniu tego przepisu, obejmują wszystkie przysporzenia na rzecz jednej masy majątkowej, dokonane z uszczerbkiem dla drugiej masy majątkowej. Podstawą przysporzenia może być czynność faktyczna, jak i jakiegokolwiek inne zdarzenie”. Także doktryna opowiada się za szerokim rozumieniem tych pojęć. Jak stwierdza E. S.-B., „nakłady i wydatki, o których mowa w art. 45 k.r.o., obejmują wszystkie przysporzenia na rzecz jednej masy majątkowej dokonane z uszczerbkiem dla drugiej masy majątkowej. Nieistotne jest przy tym, w wyniku jakiego zdarzenia przysporzenie to nastąpiło. Jego źródłem może być zarówno czynność prawna, czynność faktyczna, jak i jakiegokolwiek inne zdarzenie” (E. Skowrońska-Bocian, Rozliczenia majątkowe małżonków, Warszawa 2000, s. 144).

W niniejszej sprawie z dniem 14 listopada 1992 r. powstała pomiędzy J. W. i I. W. ustawowa wspólność majątkowa, w której mieli równe udziały. Wspólność ustała z dniem 5 listopada 2014 r. Strony w trakcie trwania małżeństwa osiągały dochody, które wchodziły w skład majątku wspólnego. Z tego majątku bez wątpienia regulowane były zobowiązania alimentacyjne I. W..

Sąd Rejonowy zasadnie uznał, że w niniejszej sprawie brak jest podstaw do rozliczenia spłaty długów osobistych I. W. z majątku wspólnego. Każdy z małżonków może korzystać bowiem ze zgromadzonych w okresie małżeństwa środków finansowych, czy środków finansowych uzyskanych w zamian za przedmioty wchodzące w skład majątku wspólnego - jednak należy pamiętać, że rozliczeniu nie podlegają jedynie te, które zostały wydane na zaspokojenie usprawiedliwionych własnych potrzeb, do wykazania czego zobowiązana jest strona postępowania, która pieniądze zużyła – zgodnie z ogólną zasadą ciężaru dowodu obowiązującą w sprawach cywilnych (art. 6 k.c.). W wypadku wyzbycia się nieuzasadnionego i tym samym wyrządzenia drugiemu małżonkowi szkody, poszkodowanemu należy się odszkodowanie w wysokości połowy wartości wydatkowanych w sposób nieuzasadniony środków. Roszczenia z tego tytułu należy traktować analogicznie jak roszczenia z tytułu zwrotu wydatków z majątku wspólnego na majątek osobisty jednego z małżonków (tak trafnie: Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 19 czerwca 2009r., V CSK 485/08, LEX nr 537040).

W rozpoznawanej sprawie wnioskodawca korzystał z majątku wspólnego celem zaspokojenia zobowiązań alimentacyjnych, jednak w żadnym wypadku nie miało to charakteru nieuzasadnionego wyzbycia się, które wyrządzałoby uczestniczce J. W. szkodę. Uczestniczka zgadzała się na dokonywanie tych wypłat wiedząc dokładnie na co są przeznaczane. Nadto nigdy nie zwróciła się do wnioskodawcy z wnioskiem o ich zwrot.

Dodatkowo Sąd Okręgowy zauważa, że na rozprawie w dniu 16 października 2018 r. uczestniczka J. W. przyznała, że w chwili zawarcia związku małżeńskiego miała dwie córki, pierwsza urodzona w (...) r., druga urodzona w (...) r. Uczestniczka wyprawiła młodszej córce skromne wesele z majątku, który posiadała wspólnie z mężem tj. wnioskodawcą w niniejszym postępowaniu. Nadto młodsza córka wraz ze swoim mężem zamieszkiwała razem z uczestniczką i wnioskodawcą przez okres około dwóch lat. W tym okresie prowadzili wspólnie gospodarstwo domowe. Wnioskodawca nie sprzeciwiał się takiemu wydatkowaniu środków z majątku wspólnego. Świadczy to o tym, że małżonkowie godzili się na pomaganie swoim dzieciom z poprzednich związków. Uczestniczka czyniła to w wyżej opisany sposób, a wnioskodawca płacił alimenty na rzecz swojego dziecka. Sprzeczne zatem z zasadami współzycia społecznego jest teraz domaganie się przez uczestniczkę rozliczenia wydatków poniesionych na koszty utrzymania dziecka wnioskodawcy. Zwłaszcza w sytuacji gdy sama przyznała, że wnioskodawca środki uzyskane w 1996 r. i 2001 r. ze sprzedaży nieruchomości stanowiących jego majątek osobisty przeznaczał na potrzeby majątku wspólnego (nawozy, spłaty wspólnych zobowiązań związanych z prowadzeniem gospodarstwa rolnego).

Dodatkowo Sąd Okręgowy dostrzega, że uczestniczka swoim zachowaniem przyczyniła się do sytuacji, w której zaspokojenie zaległych alimentów nastąpiło z majątku wspólnego. Mianowicie bezsporny w niniejszej sprawie

był fakt, iż uzyskana kwota 105.000 zł z tytułu cena sprzedaży w dniu 29 grudnia 2005 r. działki siedliskowej stanowiącej majątek osobisty I. W., wpłynęła na konto uczestniczki postępowania, a nie na zajęty przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Stargardzie Szczecińskim M. O. rachunek bankowy wnioskodawcy w P.- (...) Banku Spółdzielczym Oddział B.. Przy czym J. W. miała pełną świadomość ciężącego na wnioskodawcy długu alimentacyjnego i związanego z tym zajęcia rachunku bankowego. Gdyby małżonkowie nie podejmowali wyżej opisanych działań zaległość alimentacyjna mogła być przecież zaspokojona z majątku osobistego wnioskodawcy. Nie byłoby wtedy konieczności pokrywania zobowiązań z majątku wspólnego. Nie ulega wątpliwości, że opisane wyżej działanie wnioskodawcy miało na celu uniemożliwienie egzekucji z kwoty pochodzącej ze sprzedaży nieruchomości będącej w jego majątku osobistym. Uczestniczka zaś będąc tego świadoma, godziła się na ukrycie tego majątku na swoim osobistym rachunku i wydatkowaniu jej zgodnie z potrzebami własnej rodziny.

Ze względu na powyższe i biorąc również pod uwagę art. 5 k.c., brak jest podstaw do rozliczenia pomiędzy stronami postępowania spłaty długów osobistych I. W. z tytułu zobowiązań alimentacyjnych z majątku wspólnego małżonków.

Tak argumentując Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. apelację oddalił, o czym orzeczono w punkcie 1. postanowienia.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono w punkcie 2. sentencji postanowienia na podstawie art. 520 § 1 k.p.c., w myśl którego każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie. Przyjmując, iż zarówno wnioskodawca jak i uczestniczka postępowania w tym samym stopniu zainteresowani byli zniesieniem współwłasności, Sąd Okręgowy uznał, iż brak jest podstaw do odstąpienia od podstawowej reguły orzekania w przedmiocie kosztów postępowania nieprocesowego, przeto mają obowiązek ponieść koszty postępowania związane z ich udziałem w sprawie.

SSO Sławomir Krajewski SSO Małgorzata Grzesik SSO Violetta Osińska

II Ca 1270/17

ZARZĄDZENIA:

1. odnotować;
2. odpis postanowienia z uzasadnieniem doręczyć pełn. u-ki;
3. zwrócić akta I C 1064/15 SO w Szczecinie;
4. zwrócić akta Kmp 168/96 komornikowi;
5. po dołączeniu (...) akta zwrócić SR.